

vriendschap met God

EXPEDITIE EXODUS

Sleuteltekst

Exodus 33:11 *En de HERE sprak tot Mozes van aangezicht tot aangezicht, zoals iemand spreekt met zijn vriend.* (NBG)

Ga je mee op Expeditie Exodus?

In het boek Exodus, het tweede boek van de Bijbel, valt veel te ontdekken. Wij zullen ons, aan de hand van vier hoofdstukken en vier thema's, richten op de bijzonder vriendschappelijke relatie die God onderhield met Mozes. Wat is het geheim van vriendschap tussen God en mens? Bestaat zoiets, en is vriendschap met God ook voor ons weggelegd? Wat zijn de voorwaarden en hoe verdiepen we onze relatie met God?

Deze serie is ontwikkeld met als doel je kennis van de Bijbel te vergroten en tegelijk te groeien in je relatie met God. Om je hierbij verder te helpen wordt van elke preek een samenvatting met gespreksvragen gemaakt, die je een dag na elke preek via de website kunt downloaden. We willen je aanmoedigen om hier samen met je groep over door te praten. Zo leren we met elkaar op een heel praktische wijze om onze relatie met God te verdiepen.

Inhoud

13 oktober	Een vurige God	Exodus 3:1-14
27 oktober	Met God verbonden	Exodus 24:1-11
3 november	Vriendschap	Exodus 33:1-3,7-23
24 november	Het voorhangsel voorbij	Exodus 40:21:38

2. Met God verbonden

Lezen: Exodus 24:1-11

Inleiding

We pakken expeditie Exodus weer op in hoofdstuk 24 en slaan dus 21 hoofdstukken over. In totaal telt het boek Exodus 40 hoofdstukken. De eerste 15 hoofdstukken gaan over de verlossing van de Israëlieten uit de macht van de Egyptische farao. Dit gaat niet zonder slag of stoot. De sleutel tot de uiteindelijke bevrijding zijn de 10 plagen die over Egypte komen. In het tweede deel van Exodus gaat het over de relatie van het volk Israël tot hun nieuwe machthebber, hun nieuwe koning, namelijk God. Eén van de sleutels tot deze relatie zijn de 10 geboden. Hierover lezen we precies in het midden van het boek, namelijk in hoofdstuk 20.

De Israëlieten worden dus bevrijd uit slavernij. Waren zij eerst het bezit van een Egyptische farao, nu zijn zij het volk van God. Wilde de farao hen klein houden en inzetten voor zijn eigen gewin. God belooft hen lief te hebben, voor hen te zorgen, en hun een eigen land en staat te geven. Hij belooft hun trouw. Daarbij vraagt Hij wel van de Israëlieten dat ze ook trouw aan Hem zullen zijn. Dat ze Hem vertrouwen en waardig zullen leven, zoals dat kinderen van God betaamt.

Voor ons is het beeld van de Egyptische farao een beeld van het rijk van satan. Hij is erop uit om mensen in zijn macht te krijgen. Om hen te onderdrukken. Hij maakt mensen slaaf van de zonde. Tegenover dit rijk van duisternis, staat het koninkrijk van licht, waar Jezus onze koning en leider is.

Ze zagen Hem

In Exodus 24:1-11 is Mozes opnieuw bij de berg Horeb. Dezelfde plaats als waar hij in Exodus 3 was en God ontmoette in de brandende doornstruik. Nu is hij op de berg, samen met nog 73 andere leiders van Israël. Aan de voet van de berg staat het voltallige volk. Zij hebben de opdracht gekregen de berg niet aan te raken. Maar Mozes en de 73 andere leiders zijn de berg opgegaan en daar zagen zij God. Heel expliciet wordt erbij vermeld dat hoewel zij God zagen, zij niet werden gedood.

Ze zagen God en ze overleefden het. Sterker nog, ze aten en ze dronken in de aanwezigheid van God. Altijd hebben mensen ernaar verlangd de tegenwoordigheid van God te ervaren. David schreef: "Zoals een hert verlangt naar water, zo verlangt mijn ziel naar U." Onder onze frustraties, onder onze twijfels, onder ons ongemak en onvrede met ons leven, schuilt een latent besef dat er meer moet zijn dan de wereld zoals wij die kennen. Iets mooiers, iets groters, iets beters. Er klopt iets niet. In ons schuilt een diep verlangen naar de vrede, de glorie, de almacht van de tegenwoordigheid van God.

Mozes en de 73 leiders maken het mee. Zij zien God. 'Hoe dan?' vragen wij ons af, en wat kunnen wij van hen leren?

Drie dingen:

1. Ze waren toegewijd aan het boek van het verbond
2. Ze waren geheiligd door het bloed van het verbond
3. Ze vierden de maaltijd van het verbond

Toegewijd aan het boek van het verbond

Vers 3-4:

Mozes maakte het volk bekend met alle geboden en regels die de HEER had gegeven, en het volk verklaarde eenstemmig dat het zich zou houden aan alles wat de HEER geboden had. Hierna schreef Mozes alles op wat de Heer had gezegd.

Vers 7:

Vervolgens nam hij het boek van het verbond en las dit aan het volk voor, en zij zeiden: 'Alles wat de HEER gezegd heeft zullen we ter harte nemen.'

De inhoud van het boek van het verbond dat Mozes schreef en aan het volk voorlas lezen we in Exodus hoofdstuk 20 t/m 23. Dit zijn de voorwaarden, de afspraken waaraan de Israëlieten zich moeten houden. Tot twee keer toe stemmen ze hiermee in.

Een aantal jaar geleden had ik een afspraak met een vriend. Hij zou mij ophalen en dan zouden we samen ergens wat gaan eten. We hadden elkaar eerlijk gezegd al geruime tijd niet gezien noch gesproken. De hechte vriendschap die er ooit was, was op dat moment een stuk minder hecht. Toen ik bij hem in de auto stapte gaf hij mij een brief en vroeg mij om die te lezen terwijl hij ons naar een restaurant reed. Het was een brief van meerder kantjes waarin hij kort samenvatte wat vriendschap voor hem betekende en dat hij teleurgesteld was in onze vriendschap, en meer specifiek teleurgesteld was in mij als vriend. Dat hij nog steeds van mij hield als van een vriend, maar dat de relatie die we nu hadden wat hem betreft niet de naam vriendschap mocht hebben.

Ik wist niet hoe te reageren. Het hele gebeuren deed me het meest denken aan het uitmaken van een verkering. Maar als wat hij schreef zijn verwachtingen met betrekking tot vriendschap waren, dan was ik daarin inderdaad tekort geschoten, en niet zo'n klein beetje ook. Voor hem waren al de punten die hij noemde helder en min of meer vanzelfsprekend. Dit waren de voorwaarden voor een echte vriendschap. Voor mij was dat een stuk minder helder. Stond het allemaal niet zo vast. We hadden er ook nooit eerder zo over gesproken. Tijdens het eten spraken we er over door. Het was voor mij wel helder dat ik aan zijn verwachtingen niet kon voldoen en dat ook niet wilde. We kwamen daarom tot een andere afspraak. Twee keer per jaar zouden we nog afspreken en dan samen ergens gaan eten en bijpraten. Hij zou het initiatief tot de afspraak nemen. Tussendoor contact zou prima zijn, maar hoeft niet.

In eerste instantie vond ik het hele gesprek een beetje vreemd en ongemakkelijk. Maar inmiddels gaat het nu al jaren zo. Twee keer per jaar spreken we samen af. We hebben nog altijd dezelfde klik. We praten elkaar helemaal bij. We lachen en we genieten. Tussendoor bellen we als daar aanleiding voor is, maar er zijn geen verwachtingen.

Dat vriendschap samengaat met (ongeschreven) regels, had ik mij nooit zo gerealiseerd, en toch is het zo. Er zijn verwachtingen over en weer. De meest intieme en intense relatie die een mens aan kan gaan is dat van een huwelijk. Het is niet voor niets dat juist die relatie omgeven wordt door afspraken, door regelgeving, registratie en ceremonie. Het huwelijk is een liefdesrelatie met een duurzaam karakter. Daar horen rechten en plichten bij. Een wederkerigheid van het geven en ontvangen van liefde, trouw en zorg. Daar teken je voor en getuigen tekenen mee.

Men zegt weleens 'Wie schrijft, die blijft'. Toen Olga en ik twee maanden verkering hadden vertrok ik voor anderhalf jaar naar het buitenland. We hebben elkaar een aantal keer tussendoor kunnen opzoeken, maar voor het overige verliep de communicatie per brief. Internet was er nog niet. Olga schreef pagina's vol. Ik zelf was iets minder bedreven in het schrijven, maar ik deed mijn best. Zo op afstand van elkaar leven was echt niet zo makkelijk, maar wel heel goed voor ons. Door de verhalen die we elkaar schreven leerden we elkaar steeds beter kennen.

Zo moet God het ook bedacht hebben. *Wie schrijft die blijft*. En dus gaf Hij ons de Bijbel. 66 boeken vol verhalen over Hem. Over de avonturen die mensen met Hem beleefden. Gedichten en liederen, geschiedenissen, brieven en profetieën. En... regels, richtlijnen en wetten. Want hoewel Gods liefde voor ons onvoorwaardelijk is, geldt dit niet voor een relatie met God.

De vader, in het verhaal van de verloren zoon, hield van zijn zoon. Toch leefden ze niet in relatie met elkaar. Niet omdat de vader niet van zijn zoon hield, maar omdat de zoon zijn eigen weg ging. Jezus

zegt in Johannes 15:14 tegen zijn volgelingen: 'Jullie zijn Mijn vrienden, als jullie doen wat ik zeg.'
Vriendschap met God vraagt gehoorzaamheid aan God.

De Bijbel is voor ons het boek van het verbond. Hierin lezen we hoe we God kunnen eren. Dat we afscheid moeten nemen van alle andere afgoden, geloven en bijgeloven in ons leven. We ontdekken wat het betekent om God lief te hebben en hoe God wil dat we met elkaar omgaan. Hoe we elkaar liefhebben. Voor welke dingen er in ons leven geen plaats meer kan zijn. Hoe we heilig leven, omdat God heilig is en wij Zijn kinderen zijn.

Wie in vriendschap met God wil leven, wie wil komen in Zijn nabijheid, moet doen wat de Israëlieten deden en dat is 'ja' zeggen tegen het boek van het verbond. 'Alles wat de HEER gezegd heeft, zullen wij ter harte nemen'(vers 7). Alles! Dus niet alleen wat ons toevallig goed uitkomt. Wat lekker in ons gehoor ligt, maar alles!

Daarom is het belangrijk dat we vertrouwd raken met het Woord van God. Dat we willen weten wat het zegt. Dat we ons erin verdiepen en ons leven ernaar voegen. Dat we het Woord lezen, of ernaar luisteren als het wordt voorgelezen. Daarom is het belangrijk dat we de heilige Geest vragen om ons duidelijk te maken, wat er wordt bedoeld, want de Bijbel is beslist geen eenvoudig boek. Daarom ook, is het belangrijk dat er in de gemeente leraren zijn en dat we bij elkaar komen in de groeigroepen en daar niet alleen bespreken wat we er allemaal van vinden, maar dat we bespreken wat God er van vindt. Wat Zijn Woord erover zegt.

Want Gods Woord geeft blijdschap. (Psalm 119:162)

*Gods Woord is een lamp
voor onze voet en een licht op ons pad. (Psalm 119:105)*

*Het is kostbaarder dan goud
en zoeter dan honing. (Psalm 19:11)*

*Gods Woord is het zwaard van de Geest,
waarmee we weerstand kunnen bieden in de strijd. (Efeziërs 6:17)*

*Het is als een hamer,
die een steenrots vermorzelt.
God zal leugensprekers de mond snoeren,
maar Zijn Woord is onwankelbaar. (Jeremia 23:29)*

*Gods Woord is het voedsel,
waardoor wij diepe vreugde ontvang. (Jeremia 15:16)*

Ze sterken ons lichaam als een medicijn. (Spreuken 4:22)

*Gods Woord is een waterbad. Wij zijn rein
vanwege het Woord dat Jezus gesproken heeft. (Efeziërs 5:26)*

Geheiligd door het bloed van het verbond

In de verzen 4 tot en met 8 lezen we iets dat op ons heel vreemd overkomt. We zijn hier getuige van een verbondssluiting zoals die in die tijd wel vaker voorkwam. Zo sloten krijgsheren verbonden met hun onderdanen. Een verbond is een officiële vastlegging van een bijzondere relatie. De voorwaarden die betrekking hadden op de relatie werden opgeschreven en voorgelezen. Vervolgens werden er dieren geslacht. De onderdanen zouden dan tussen de in stukken gesneden dieren doorlopen, of wanneer het om een grotere groep ging, zouden de onderdanen door het bloed van de dieren besprenkeld worden. Zo gebeurt het ook hier. Mozes die optreedt als middelaar bij het tot stand brengen van het verbond, sprenkelt het bloed over de Israëlieten. Daarmee zeggen ze, dat wanneer zij zich niet houden aan hun deel van het verbond, aan dat wat er geschreven staat in het boek van het verbond, zij zullen delen in het lot van deze geofferde dieren. Met andere woorden, zij zullen het met de dood moeten bekopen. Dit bloed spreekt van het feit dat God volledige gehoorzaamheid eist.

Maar Mozes doet nog iets anders. Iets dat we niet bij andere soortgelijke verbondssluitingen zien. Iets totaal unieks. Voordat Mozes het bloed over de Israëlieten sprenkelt, halveert hij het bloed. De helft die hij niet over de Israëlieten sprenkelt, giet hij uit over het altaar dat ze voor de HEER gebouwd hebben.

Het bloed dat over de Israëlieten werd gesprenkeld spreekt van de eis tot gehoorzaamheid. Het bloed dat Mozes over het altaar giet spreekt van Gods genade. God zal in Zijn genade genoeg nemen met het plaatsvervangend offer van een dier. Dat offer zal het leven van degene die zich niet houdt aan de voorwaarden van het verbond sparen.

Eeuwen lang zou het zo gaan. Dagelijks zouden de Israëlieten offers brengen. Zo konden ze leven in relatie met God. Maar elke dag opnieuw moest er een offer worden gebracht, totdat er een volmaakt offer gebracht zou worden. Een offer dat voor eens en voor altijd zou betalen voor de zondesuld. Voor al de keren dat wij ons niet aan de voorwaarden van het verbond zouden houden.

Jezus is het lam van God dat de zonde van de wereld wegnam. Zijn leven werd geofferd aan een kruis. Zijn bloed spreekt van Gods eis tot gehoorzaamheid. Gods oordeel over de zonde. Maar Zijn bloed spreekt ook van Gods genade. Hij accepteert het bloed van Jezus in onze plaats. Zijn bloed spreekt ons vrij.

Ook van ons vraagt God dat wij ons houden aan het boek van het verbond. Ook van ons vraagt God dat we geheiligd worden door het bloed van het verbond. Dat is ook waarom christenen zich laten dopen. Zoals Jezus zich volledig identificeerde met onze zonden, zo mogen wij ons volledig identificeren met Zijn dood en opstanding. Onze zonden zijn vergeven. De dood heeft geen macht meer over ons. Vrijmoedig mogen we naderen tot de troon van Gods genade.

Ze vierden de maaltijd van het verbond

Daar op de berg. In Gods aanwezigheid. Waar Gods oordeel aan hen voorbij gaat wordt er gegeten en gedronken. Er wordt feest gevierd. Het feest van verbondenheid met God en met elkaar. En zo mogen wij het ook vieren. Genieten van een leven met God die ons liefheeft, die genadig is en ons gehoorzaamheid leert. Zo mogen we het vieren tot aan die dag dat we bij Hem zullen zijn. In Zijn heerlijkheid worden uitgenodigd. Uitgenodigd aan de tafel van het bruiloftsmaal.

Gespreks- en verwerkingsvragen

Kies één of meerdere van onderstaande vragen om te bespreken in je groep.

1. Met God verbonden, is het onderwerp van de tweede preek van Martijn in deze serie over vriendschap met God. Wat sprak je aan in deze preek, en waarom?
2. Martijn vertelt hoe hij in zijn leven heeft moeten ontdekken dat vriendschappen met verwachtingen komen. Met ongeschreven regels. Heb jij in jouw vriendschapsrelaties te maken gehad met verschil in verwachting? Hoe zijn jullie hier mee omgegaan?
3. De Israëlieten wijden zich toe aan het boek van het verbond. Martijn stelt dat voor ons de Bijbel het boek van het verbond is. Verder stelt hij dat vriendschap met God, niet losstaat van gehoorzaamheid aan het boek van het verbond. Wat vind je hiervan? Heb jij je toegewijd aan het boek van het verbond? Staan er dingen in de Bijbel die je lastig vindt om je aan toe te wijden? Welke dingen zijn dat?
4. Er wordt in Nederland (en de rest van de westerse wereld) steeds minder in de Bijbel gelezen. Hoe denk je dat dit komt? En wat zouden we kunnen doen om elkaar en de komende generatie te helpen om de inhoud van de Bijbel tot ons te nemen?
5. De Israëlieten zagen God en ze aten en ze dronken. Zorg dat je wat lekkers in huis hebt. Eten en drinken tijdens het praten geeft een hoop gezelligheid. Bedenk eens met elkaar hoe het daar op de berg geweest moet zijn toen ze aten en dronken in de tegenwoordigheid van God. En bedenk eens hoe het straks zal zijn, wanneer we in de hemel worden uitgenodigd aan tafel. Wat kunnen we hiervan alvast vieren tijdens onze maaltijden op aarde?
6. De Israëlieten werden onder het oude verbond geheiligd door het bloed van dieren. Onder het nieuwe verbond worden wij geheiligd door het bloed van Jezus. Zorg dat je brood en wijn of druivensap in huis hebt en vier met elkaar het avondmaal. Dank God voor Zijn genade.